

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-utca 1-ső szám. A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. A hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak: Egész évre ——— 24 kor. Félévre ——— 12 „ Negyedévre ——— 6 „ Egy hónapra ——— 2 „ — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés: irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 14. szám.

Csütörtök, január 18.

Gazdasági válságot is?

Nagybecskerek, január 18.

A koalíció megcsinálta a pártok válságát, aztán megcsinálta egy pár kormányválságot, végül belesodorta az országot az alkotmányválságba. Ezen túl még van egy állomás: a gazdasági válság. Most azt akarja a koalíció, hogy ezt a válságot is zudítsuk a fejünkre, dobjuk el legfontosabb gazdasági érdekeinket és kapcsoljuk ki magunkat a világforgalomból, mert ezt így kívánja a nemzet élke, a vezényszó, a hazafiság, az adáz bécsi hatalom ellen irányuló küzdelem. A koalíció baragosan zudul föl a kormány ellen, melynek feje tegnap azt jelentette ki, hogy ha pedig a harsogó honfiak az utolsó órában sem térnek jobb belátásra, akkor ők rendeleti uton is életbe léptetik a kereskedelmi szerződéseket. Jól tessék ügyelni erre a föltételes kijelentésre! Itt arról van szó, hogy az uraknak eszükre kellene térni s csak az esetben nyulna a kormány a rendelethez, ha az urak vonatkozónak észre térni akkor, amikor csak arról van szó, hogy különben elvesztjük egyetlen nagy és jó kiviteli piacunkat: a német piacot.

A miniszterelnök pusztá figyelmeztetése is nagy haragot támaszt a latifundiumos forradalmárok táborában. Belátást nem, csak haragot. A belátás azt diktálná nekik, hogy mindaz, amit a miniszterelnök figyelmeztetésképpen mond, csakugyan igaz. A harag pedig azt diktálja nekik, hogy ám pusztuljon a kereskedelem minden érdeke, pusztuljon az ipar, pusztuljon a kis- és középbirtokos, pusztuljon minden — azért mégis, csak azért is — dongó! Ők, a tizezer holdas uraságok kibírják azt is, nekik nem kopik föl az álluk, ha Németországba nem exportálunk, ha a borvámklauzula továbbra is megmarad

ha az olasz piac bezárul lovaink, nyers fánk és szarvasmarhánk előtt, ha az egész világgal összekaszkudivunk, ha emellett még inkább növekedik a kivándorlás, a szegénység és nyomorúság. A latifundiumok urai azért vigan fognak élni, tovább fogaak rezisztálni és tovább fogják hirdetni, hogy — csak azért is dongó!

A privilegizált hazaffyak föl vannak böszülve, hogy még ő rájuk merik fogni, hogy ők akasztották meg a szerződések letárgyalását, s hogy ők az okai annak, hogy a kormány a végszükség és józanság okából, most a rendeleti megoldáshoz kell nyulnia. Érzik a szelét a viharnak, amely most ellenük kerekedik? Vagy a vihart is más irányba akarják kormányozni? A kormányelnöknek, ha csak a koalíció letérése és nem az ország érdeke volna szemé előtt, nem lett volna könnyebb dolga, mint az, hogy a függő gazdasági kérdéseket egyszerűen nem oldja meg. Sehogys sem oldja meg. Abból aztán lett volna olyan mérhetetlen szenvedés és nyomor és olyan düh, hogy a koalíciós hazafiak nem igen sokáig tudták volna már maszlaggal tartani a magyar népet. Előállott volna a gyomorégető kérdése és akkor elvált volna, hogy mi kell a magyaroknak: szónoklat-e vagy kenyér. A miniszterelnököt azonban nem ez vezette, hanem az, hogy a kenyérgyártás rémével ne komplikálja az amugy is súlyos helyzetet.

A koalíció nag on bölcsen tudja ezt, de azért ma kiabál és jajgat a nagy törvénytelenység miatt és a rendeleti életbeléptetés miatt. Azaz, hogy nem... Egyelőre még csak a miniszterelnök becsületes és hazafias figyelmeztetése miatt. Egyelőre csak azért, mert a miniszterelnök bátorkodott föl hívni figyelmüket, hogy jó lesz észre térni az utolsó percben legalább.

A koalíció ezért is haragszik s azt mondja, hogy mindent kérjenek tőle, csak azt nem, hogy észre térjen. Pusztuljon minden, csak egy maradjon meg érintetlenül, az ősi, a szép, a nemes és előkelő jelszó, mely így szól: csak azért is dongó!

P—r C—z.

Nagybecskerek város vízvezetékének kérdéséhez.

Írta: Maurer Gyula.

IV. (Vége.)

Előbbeni cikkeimben vázoltam, hogy mely tanulmányok és kísérletek volnának végrehajtandók.

Ezen tanulmányok teljesítésére és a kísérletek irányítására és ellenőrzésére egy a főbb bizottságtól teljesen külön álló bizottság alakítását javaslom, lehetőleg műszaki személyekből, de mindenesetre akként, hogy abban a szakértő műszaki elem domináljon. Ezen bizottság tagjai a város közönségének képviselői és műszaki tisztviselői kivül, mérnökök, orvosok és vegyészek lennének. Szükségesnek és helyesnek vélem, ha e bizottságba műszaki tanácsadóul — a vele külön megállapítandó föltételek mellett — Forbát Imre dr. ur is meghivatnék, valamint, ha a kísérleteknél elért eredményeket illetőleg időközönként a földművelésügyi miniszterium közegészségügyi mérnöki osztálya is megkeresgetnék.

Ezen bizottság a kögyűlés által részére időközönként megszavazandó összegek erejéig önállóan intézkednék, a kísérletek végrehajtását pedig a város műszaki személyzetével végeztetné.

Ismétlem, ezen tanulmányok és kísérletek hosszabb időt fognak igénybe venni, de hiszen hasonló művek sehoh sem jönnek máról-holnapra létre, hanem mindenütt hosszu évek, néha évtizedek szüleményei. Azonkívül meglesz a város közönségének az a megnyugvása, hogy sem a nyert víz minőségét, sem az építési költségeket illetőleg keserves csalódások érni nem fogják.

Végezetül még néhány szóval meg akarok emlékeztetni az e lap hasábjain, mint egyebütt is fölmerült egyes eszmék és ötletekről. Semmi esetre

A „TORONTÁL” tárcája.

A két Pozsár-gyerek.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Ott laktak nem messze tőlünk a város szélén, akácfakkal körülfutott kis házban, Pozsár Ábriss uram két barna fiával, Andriszal és Palkóval.

Apjuk bár szegénynek született, szorgalmával azonban szerzett magának annyit, hogy családjával tisztességesen megélt. Sőt, hogy a gyerekek felszerpedtek, még arra is reá merete magát szánni, hogy kiiskoláztatja őket. Ha felesége elene volt is, nem sokat adott reá, azt mondogatta ilyenkor:

— Asszony, nem értesz te az ilyesmhez, mit neveljek belőlük, koldust? Jó feje van mindkettőnek, ha megbecsülik magukat, urak lesznek, ha nem, még mindig lesz idő, mást gondolni.

Kezdetben szorgalmasan tanult is a két fiu, később azonban Andris kifogyott az igyekezetből, elannyira, hogy ki kellett venni az iskolából. Lett azután belőle egész ügyes kovács-inas. Palkó pedig mind feljebb haladt. Végre is letette az ügyvédi vizsgát és letelepedett szülővárosában. Ez aiat Andris is önálló lett, két segéddel dolgozott már saját hátha yében. Szerencsés keze volt.

Az apai háznál sűrűn találkoztak, éltek-haltak egymásért.

A város legszebb leányai közé tartozott Cséth Irénke. Tüzes, barna szemével mindenkít meghódított. Udvarlói közül legjobban kintüntett a két Pozsár fiu. Nem megvetendő felek, egyiknek jól jövedelmező ügyvédi irodája, a másiknak virágzó üzlete van.

A két testvér itt is előzékeny volt egymással szemben, ha Andris ott találta Palkót, nem szólt semmit sem, hanem ürügyet keresett, hogy mielőbb távozhasson, Palkó viszont.

Jó ideig elmaradt ez így, míg egy szép napon következőképpen nem szólt a fiskális:

— Kedves Andris, én ma este megkérem Irénke kezét, azt hiszem, nincs ellene kifogásod, hisz' úgy vettem észre, neked nem volt komoly szándékod vele.

— Nem, nem, csak kérjed meg. Sok szerencsét kívánok. Meg sem látszott szegényen, hogy szívébe milyen fájdalom nyilallott.

A mézes hetek elmúltak már. Az édes órák memora foszlani kezdett. Belátták, hogy nem összeillők. Irénkének százféle szeszélye volt, a pénzt két kézzel szerette szórni, Palkó pedig nagyon is fukarnak bizonyult. Az ilyen két természet pedig nem igen fér össze. De más is volt közöttük.

Irénkének sokkal jobban tetszett volna Andris, ha mesterember is, azonban művelt és mindenre reávehető, de hát ő nem kérhette meg, Andris meg nem mozgott.

Amit Andris eddig nem tett, egy idő óta mind gyakrabban kezdett járogatni testvére házába. Ilyenkor aztán ismét udvarogatni volt kénytelen Irénkének, mert bizony Palkó nem igen törődött vele. Andris rettegett a következményektől, de az asszony mindinkább hádjába kerítette. Nem birt uralkodni magán.

Mikor már mindennapos lett a háznál s a találgák mind bizalmasabbak lőnek, egy alkalommal így szólt hozzá testvére:

— Hallgass csak ide, Irénkével én boldogtalan lettem, míg te talán a legszerencsésebb lennél vele, látom ugyanis nagyon megértitek egymást, nem leszek utatokban, ma beadtam a válópör iránti keresetemet. Ha aztán a pör végbe megy, egymásé lehetnek. Nincs azért semmi baj, testvér, te nem vagy hibás.

Andris majd sóbálványynya változott. Erre nem volt elkészülve. Akart valamit szólni, de

nem tudta, hogy kezdjen bele. Miha itas lenne, úgy támolygott haza.

A pör végét érte, a házastársakat a „rózsás” kötelekkel alól felmentették.

Andris eközben már tisztában volt Irénkével. Nemsokára bevezethet az örömkök kikötőjébe. Legutóbb is a következő párbeszéd folyt le közöttük:

— Ugy-e drága Irénke, enyém fog lenni, milyen boldogok is leszünk mi akkor, nem lesz az az áldozat, amit meg nem hozok önért. Szemei majd elnyelték az imádott nőt.

— Hogyne, kedvesem, hisz már oly régóta szeretlek. Miért is nem előzted meg Palkót. Olyan szomorú napjaim voltak. Reá hajtottá fejed Andras széles mellére, s oly keservesen sirt, hogy Andris már nem tudta mire vélni. Vigasztalta:

— Ne sirj, angyalom, még egy pár nap s örökre egyesülünk.

— Oh, hogyan számítlom még a perceket is...

Andris oly bambán nézett Palkóra, hogy kétségbe lehetett vonni épelméjűségét.

— Te csak tréfálsz, lehetetlen, amit beszélsz, hiszen imádott az az asszony.

— Lehetsz? Hát itt van, olvasd el levelét. Andris végigfutotta, belesápadt s mint egy valóóságos örült, ordítani kezdett, pedig a levelben csak ennyi állott:

„A két Pozsár gyereknek

Helyben.

Meggyőződtem, hogy egyiktek sem hozzám való, elutaztam s többé vissza sem tértek, ne merjtek keresni.

Irénke.”

Megszökött egy kis tűzérhadnaggyal.

A két testvér ettől kezdve még jobban szerette egymást...

D. Bodó Mátyas.

Teher.

5434	40
6000	—
656	18
146	35
90	73
12927	66

Nyeresség.

3536	81
1212	25
42	36
93	60
32	48
11	42
137	50
896	30
502	40
3580	—
33	40
9	25
19	34
10107	11

üzletvezető.

igazg. tag

nek találtak.

(13-11)

66., 278.,

54., 200.,

37., 447.,

407. 25.,

11. 241.,

64. 106.,

103. 125.,

91. 73.

an felvett

rvényszék

vi január

Laszló,

elnök h.

Lajos,

jegyző.

sznált

CSI

k. ==

ban.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedd és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.) Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Január 28. A zenekedvelők és a Harmonia közgyűlése.
Február 12. Közig. bizottság ülése.

sem fogadom el azokat hivatalos programnak, de mégis szükséges velük foglalkoznom, hogy megdöntve őket, a vízvezeték kérdésében oly kívánatos egészséges közvélemény kialakulásának útjából eltakarítsam azokat.

A víz szivattyuzásának lehetőleg folytonosnak kell lennie, különösen, ha azt artézi kutakból szerezjük be. A kutak természete ugyszólván megkivánja a lehetőleg egyenletes szivattyuzást s annak naponként való megszakítása rossz következményekkel is járhat. De másrészt természetes az is, hogy ha a szivattyuzást pl. az éjjeli 8 órára akarom redukálni, háromszor annyi kutra van szükségem, mintha az az egész nap folytonosan végeztetnék. Vizsűrők esetén pedig ez esetben a rendes szükségleten felül még egy oly medencére szorulunk, amely a nappali 16 órai szűrés eredményét raktározni képes.

Még rosszabbul állunk ezen föltevésnél a viztoronnyal (u. n. szolgálati medencéről magaslatok híján itt nem lehet szó), mert hiszen az esti 10 óra után éjjel fogyasztott víz mennyisége oly csekély, hogy a viztorony medencéjének ugyszólván az egész 24 órai vízszükségletet kellene magába fogadnia. Ily aránytalanul nagy medencével bíró viztorony építése pedig alighanem csupán ötlet lehet.

Közbevetőleg megadom néhány viztorony építési költségét. Emdenben egy 300 köbméteres lotze-féle viztorony, melynek legmagasabb vízszíne a talaj fölött 344 méterre van, 78 ezer koronába került. A vörmsi 1200 köbméteres 300 méter magas, avultabb szerkezetű, de nagyon díszes viztorony költsége 264 ezer korona.

Legolcsóbb valamennyi között talán az 1000 köbméteres 35 m. magas szegedi vasbeton viztorony, melynek építési költsége csupán 115 ezer koronát tett ki, de hasonló áron másodsor aligha kapható.

Wormsban a viztorony medencéje az egy-napi tényleges vízszükségletnek 24% át, Szegeden pedig 23% át képes befogadni. Emdenben még kevesebbet.

Magaslatokon építhető szolgálati medencék-nél azok költbartalma a teljesen egyenletesen végzendő szivattyuzás kedvéért az egész szükséglet 50-60%-ának felel meg. Viztoronyoknál ez az arányszám lecsúszhat 20%-on alul, azonfelül csak a város jövőndő fejlődésére való tekintettel maradnak.

Artézi kutak esetén, beleértve a negatív artézi kutak nevezett mélykutakat is, ez a szám természetesen inkább nagyobb legyen, a szivattyuzásban való tulságos ingadozás elkerülhetése végett.

Nagyobb városokban a viztoronyok méreteit mindig kisebb redukálják, vagy az egyes házakban elhelyezett kisebb medencékkel pótolják, mint pl. Hamburgban, sőt egyes esetekben, pl. Anversben teljesen el is hagyják és csupán légdombokat tartatnak a városi csövezeték és a gépek közé. Ez természetesen csak nagyon kiterjedt csőhálózatnál lehetséges, de itt ugy a gépi berendezés, mint az üzem is költségesebb.

Nagyobb, fejlettebb városokban, hol a magunkutak használata egészségügyi szempontokból tilos, a vízvezetékhez való csatlakozás, helyesebben az a mellett járó díjak fizetése legtöbbször kötelező. Kisebb mezőgazdasággal foglalkozó községeknél rendszeren nem kötelező. Műtán azonban a közutak vizét mindenki élvezheti, természetesen, hogy ezek használataért egy bizonyos alacsonyabb díj az összes lakosságra kivethető.

Ha ez az alapdíj a csövezetékkel ellátott, vagy csupán közutakkal bíró városrészekre nézve különböző, ha az továbbá a lakóhelyiségek száma szerint állapítatik meg, akkor ez a vízdíj egyáltalán bizonyos progresszivitás jellegével bír.

— **Uj magyar nemes.** Mint a hivatalos lap közli, a király dr. Mann Jakab királyi tanácsosnak, az országos hírv. nögyógyásznak, a szegedi bábaképződe igazgató-tanárának és törvényes utódainak, a szülészet és nögyógyászatban terén kifejtett eredményes működése elismerésül, a magyar nemességet „csonopiai” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Szerb vikereszt.** Holnap ünneplik meg szerb polgártársaink a három királyok ünnepét, amely a gör. kel. egyháznak egyik legnagyobb ünnepe. Nálunk is a szokásos ünnepi istentiszteletek után a hívők — kedvező időjárás esetén — körmenetben vonulnak a nagyhidhoz, ahol megszentelik a Béga vizét.

— **A gyermekvédelem.** A belügyminiszter körrendeletet adott ki a vármegyei törvényhatóságokhoz az elhagyottak mutatózó gyermeknek árvaszéki intézkedés előtt a menhelybe való ideiglenes felvétele iránt. A rendelet szerint a halaszthatatlanul sürgős esetben, ha a gyermek létérdeke megköveteli és ha az árvaszéki intézkedés bevárásából előállható késedelemben veszély van, az igazgató-főorvos az intézetbe hozott gyermeket hatósági intézkedés előtt is felveheti. Sokszor megtörtént azonban, hogy a községekből a gyermeket hozzátartozói közvetlenül az állami gyermekmenhelybe vitték azzal a kijelentéssel, hogy a nagy távolság miatt a járás főszolgabírájához a gyermekkel elutazni képtelenek voltak, a sürgős felvétel szükségességét azonban semmiféle okirattal igazolni nem képesek és egyedül azzal a kijelentéssel élnek, hogy őket az ügy sürgősségénél fogva a községi előjáróság irányította a menhelybe. Ismételt előfordult, hogy az ily jelentkezőket az igazgató-főorvosok a menhely kötelekékébe nem vették fel, mert a gyermek létérdekeinek veszélyeztetését az egyszerű bemozdással igazolva nem látták. De a gyermek visszautasítása felelősséggel jár annak létérdeke szempontjából és másrészt rendszerint olyan az eset, hogy a gyermek kiserője pénz és élelem nélkül jelennek meg és legtöbb esetben visszautazni nem tudnak. Ezen a helyzeten akar most a belügyminiszter segíteni, elrendelve, hogy a községi előjáróság a járási hatóság elkerülésével halaszthatatlanul sürgős esetben a menhelybe gyermeket küldje, a felvételre jogosult gyermek családi viszonyaira és a hozzátartozók vagyoni s kereseti viszonyaira vonatkozó adatokról bizonyítványt állítson ki, s ezt a gyermekkel, illetőleg kiserőjével együtt a menhely igazgató-főorvosának küldje be. Ennek alapján ezután az igazgató-főorvos intézkedik a menhely kötelekékébe való ideiglenes felvétel kérdésében és az elhagyottság iránti eljárást az illetékes árvaszék előtt megindítja.

— **Adomány a kulturegyesületnek.** Legújában Iván a község hazafiás, derék képviselő-testülete évi 20 korona adományt szavazott meg a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek, amiért hálás köszönetét fejezi ki az igazgatóság.

— **Halálzás.** Römer Pétert, a gyertyamosi magyar nyelvterjesztőegylet szegedi tápintézetének igazgatóját és a szegedi állami főgimnázium hit-tanárát súlyos csapás érte. Bátyja, Römer Márton temesvári kereskedő tegnap meghalt 38 éves korában.

— **Áruló villamoscsengő.** A Pleitz Fer. Pál helybeli könyvnyomdai cégnél már évekket ezelőtt több alkalommal pénz és egyéb értékek tűntek el rejtélyes módon. A cég annak idején Gyuritsek Ádám nevű házmasterét gyanusította a lopásokkal s minthogy a gyanu nem volt épen alaptalan, a házmastert rövidesen elbocsájtotta szolgálatából. A lopások azonban a házmaster elbocsájtásával sem szüntek meg s később is előfordult, hogy egyéb tárgyak mellett, különösen az egyik irodában elhelyezett kézi pénztárból is többször tűnt el pénz anélkül, hogy a tolvaj nyomára juthattak volna. A cég, hogy a tolvajt elcsíphesse, az utóbbi napokban villamos készüléket helyezett el arra a helyre, ahol a kézipénztárt tartják, amely összeköttetés-

ben állott a házmasteri lakással olyképpen, hogyha valamely illetéktelen egyén a kézipénztárhoz nyúl, a házmaster szobájában csöngetyű szólal meg. Tegnap estére készütek el éppen a villamos csöngetyűvel, amely mindjárt az első éjszaka be-váltotta a hozzáfűzött várakozásokat. Hajnali három órákor ugyanis egy társaság az egyik szomszédháznál szerenádot adott s a zene hang-jaira a házmaster is fölébredt s hallgatta a muzsikát. Alig volt azonban fönn, egyszerre csak megszólalt az irodai villamos készülék csengője. A házmaster óvatosan az udvarra sietett és a mikor látta, hogy az irodahelyiségekben valaki tolvajlámpával a kezében feszegeti a kézi pénztárt, kislépett az utcára és az éjjeli zenét adó társaságot felkérte, hogy a betörő elfogásá-ban segítségére legyenek. A társaság tagjai készséggel siettek a házmaster segítségére és éppen akkor ütöttek rajta a betörőn, a mikor az távozni készült. A baltával, késsel felszerelt meglepett tolvaj hihetetlen erőfeszítéssel igyekezett támadói elől menekülni. Rövid idő alatt el is érte a kertet körülvevő deszkakerítést és azon nyilást törve magának, a kerten át akart szabadulni, de üldözői-nek tülegeti közben annyira meggyöngyítették, hogy nem bírta magát már tovább vonszolni és így végre ártalmatlanná tudták tenni. A rendőrségen ezután fölismerték benne Gyuritsek Ádámot, a Pleitz-cég volt, hűtlen alkalmazottját, aki jelenleg egy helybeli nagykereskedő cégnél van házmasteri minőségben alkalmazva. A rovtól multu, többször büntetett betörőt, aki ezuttal csak két koronát vitt el, a rendőrség letartóztatta s folytatja ellene a vizsgálatot. Anyit már megállapították, hogy a cégnél történt többi apróbb lopásokat alkules segítségével is ő követte el, valószínű azonban, hogy egyéb is terheli.

— **Tűzoltók életbiztosítása.** A torontálmegyei tűzoltó-szövetség legutóbbi közgyűlésén tárgyalta az országos tűzoltó-szövetség által újabban felvetett amaz eszmét, hogy az önkéntes tűzoltók életbiztosítása iránt az egész vonalra kiterjedő intézkedések történjenek. Ennek előlése céljából a torontálmegyei tűzoltó-szövetség elnöksége a minap felszólítást intézett az összes torontálvár-megyei tűzoltótestületekhez, hogy a hol maguk a testületi pénztár nem képes tagjai számára az életbiztosítási járulékokat megfizetni, ott maguk a tagok saját jól befogott érdekükben gondoskod-janak életbiztosításukról. Hiszen mindössze évi 20 fillér befizetésről van szó, mert annyért vállalja az országos m. tűzoltószövetség beug-segélyző-pénztára a biztosítást. Nem hisszük, hogy volna a tűzoltók között olyan szegény em-ber, aki ezt a csekély áldozatot nem tudná meg-hozni, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy ezért a tűzoltó, ha baleset éri, 1-2 kor. napi betegápolási díjat, ehalálózasa esetén pedig családja 1000 koronát kap. A felszólítás hossza-sabban fejtegeti ez intézkedés üdvös, különösen a tűzoltóra vonatkozó célszerű voltát s reméli, hogy a megindított akció az egész megyében eredménytel fog járni.

— **Öt órai tea a kaszinóban.** A jövő héten csütörtökön délután ismét öt órai tea lesz a kaszinó-társulat helyiségeiben.

— **Nyilvános köszönet.** Bruckner Samuel (Neuzina) az orosz zsidók segélyezésére 4 kor. 50 fillért hozzájárult, mely nemes adománnyért köszönet mond a hitközség előjárósága.

— **Rémhistória.** A városban szerte-szétjell egy rémhistoriáról beszéltek. E szerint a Temes-vári-utcából nyíló egyik mellékutca házában ásás közben egy 12 éves fiu holttestére akadtak, akit egy itteni kovácsmester, akinél a fiu inas volt, kalapácscsal agyonvert s ezután elásott. Tudakozódtunk a rémhistoriáról a rendőrségnél s onnan azt az értesítést kapuk, hogy az esetből semmi sem igaz. Maga a gyanúsított jelentkezett a rendőrségnél s panaszt tett, hogy a rosszakarói ilyen rémtettet híresztelnek föléle.

— **Az Alföld csatornázása.** E nagyszabásu terv most ismét aktualitásba lépett. Koltor László mérnök tervet készített, mely szerint Dömsödről Szegedig egy hajózható csatorna volna építendő, mely Kiskunfélegyháza táján Csongrád felé is elágazna és Csongrádnál a Tiszába torkollik. Továbbá Szarvas közelében a Harmaskőrösből kiindulólag építettnek a csatorna Debrecenig. Itt elágaznak s egyik ága a Hortobágyon keresztül, Nyiregyháza at Tiszalök-nél, a másik ága Nagykárolyon és Szatmáron at Tiszaujlaknál köttetnek össze a Tiszával. A költ-segek négyvyszázmillióra mennek s ez 10-15 évre: évi 30-40 millió. Ez a 30-40 millió évi kiadás egészen az országban maradna s fole a munkások között osztatnék szét munkaber címén.

Az Emulsió szó

zsiradék vagy olaj és víz keverékének vegyületét jelenti. Ha azonban tej és tejfel szolgál keverékül, akkor ez a vegyület a vajzsír-emulsió. A SCOTT-féle emulsió eljárás szerint a csukamájolaj ilyen emulsió alakjában kerül forgalomba, ezáltal ép oly könnyen bevehető és emészthető, mint a tej, melynek tápláló és gyógyító hatását nagy mértékben növeli.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele „a hátán nagy csukahalat vivó halasz” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.
Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beklüszése ellenében mintáveggel bementve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL,
„Városi gyógyszerár”
BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Egy eredeti tüveg ára: 2 korona 50 fillér.

Siketnémák felvétele. A siketnémák szegedi intézetébe, mint az intézet igazgatósága közli, 7—12 éves siketnéma gyermekek vétettek fel. Az intézetben a felvett némák megtanítatnak rendszeresen és hangosan beszélni, írni, olvasni s egyéb elméleti ismeretekre; továbbá kézmunkára és az ipari előkészítő kézügyességre. A felsőbb osztályokba oly gyermekek is felvételnek, akik már beszélni tudtak, de később megsiketültek és a beszédet ennek következtében részben elfelejtették. A felvétel iránti kérvények a „Siketnémák intézete felügyelő-bizottságának Szegeden” címre küldendők. Egyebekben az intézet igazgatósága szíves készséggel ad felvilágosítást.

A csendőr gyilkosai. Ismeretes az a véres eset, amely a múlt hónapban Kismargitta község határában történt, amikor egy román parasztkból álló fegyveres rablóbanda agyonlőtte Varga Márton csendőrőrsvezetőt, aki a rablót be akarta kísérni. A csendőrség már régóta nyomozza ezt a bandát, amely állandóan veszélyeztette a közbiztonságot. Éjjelenként fölfegyverkezve megszállták a kizemelt tanyát, megfélemlítették a tulajdonost és a cseleedséget, a rabolt zsákmányt, juhokat, disznókat, szarvasmarhákat pedig elhajtották, vagy társzekéren szállították el. A disznókat rendszerint mindjárt a helyszínén leölték s úgy vitték el. A nyomozásnak eddig azonban nem volt eredménye s a rablóknak sikerült kikerülni a büntető igazságszolgáltatást. Varga csendőrőrsvezető meggyilkolása után kétszeres erővel nyomoztak a banda után s ezuttal sikerrel. A múlt heten ugyanis Szarcsa községben a csendőrök 14 román parasztot fogtak el, akikre számos sertéslopás bizonyult. Az elfogott román parasztokat beszállították a pancsovai törvényszék fogházába s valószínű, hogy Varga csendőrőrsvezető gyilkosai is köztük vannak. A vizgálat erélyesen folyik ellenük.

A kuruzslás áldozata Temesvárról írják: Popovics Sebestyén 19 éves vilamos szerelő, aki a városi vilamos telepen van alkalmazva, a gyárvárosi Pályasoron létraszállítás közben elesett és jobb karját eltörte. Popovicsot a mentők a városi kórházba vitték, ahol Röntgen-sugarakkal megvizsgálták, s a jobb felsőkar vállizülete melletti csonttörést konstataáltak rajta. Amikor azonban az orvos kötetést akart rakni karjára, Popovics közeli-lábbal hadonázott ellene, állítgatta, hogy a karja ép, nincs eltörve, s ő haza akar menni házi ápolásba. Popovicsot elbocsátották, mire ő valamelyik falusi csodadoktorhoz ment, aki szintén azt mondta, hogy a karja nincs eltörve, hanem csak kificamodott és a törött kart a törés körül addig forgatta, illesztgette, míg az eles csont a húst teljesen szétromosította. Popovics most a feldagadt karját ismét elment a kórházba, ahol vérmérgezést konstataáltak rajta, s jobb karját tőből amputálni kell.

TAVIRATOK.

A helyzet.

A királyi kihallgatásról.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi királyi kihallgatásról Bécsből a következőket jelentik: Fejérváry Géza báró miniszterelnök kihallgatása másfél óráig tartott. Konstatálható, hogy a politikai helyzet a kormányelnök minapi utolsó audienciája óta nem változott és a miniszterelnök jelentései csak kisebb jelentőségű ügyekre szorítottak. Fejérváry báró már visszatért Budapestre s megérkezésének idejére — az eddigi szokástól eltérően — minisztertanácsot nem hívott egybe.

Tanácskozások.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Megerősítik, hogy tegnap Andrassy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf hosszasan konferáltak Kossuth Ferencel. A tanácskozást azzal az akcióval hozzák összefüggésbe, amelyet Andrassy Gyula gróf indított a kibontakozás érdekében s amely tárgyban legutóbb Andrassy gróf Pitreich lovag hadügy-miniszterrel is tárgyalt.

Tisza és Khuen

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry gróf tegnap Geszten volt Tisza István grófiál, akivel a szabadelvűpárt követendő magatartásáról tanácskozott. Tisza István gróf 25-ikén feljön Budapestre.

A honti főispán belkutatása.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Selmecbányáról sürgönyzik, ott ma délelőtt volt az új főispán beiktatása. A főispán délelőtt 10 órakor a városházára ment, ahol a szabadságra ment főjegyző helyébe Molnár Dezső fő városi ügyvédet, az aljegyző helyébe Kutasy Antalt, a szintén szaba ságra ment gazdasági tanácsos helyébe Bárfay Géza esztergomi szerkesztőt nevezte ki. Mig a főispán a városházára ment, egy főiskolai hallgató az ablakból szidalmazta a főispánt, mire az illetőt nyomban letartóztatták. Ezután a főispán több bizottsági tag és az új tisztviselők jelenlétében az esküt a városháza tanácstermében letette.

A turéci beiktatás.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Turócszentmártonból jelentik, az alispán január 23-ikára közgyűlést hívott össze, a melynek tárgya, vita a beiktatási jegyzőkönyv fölött. Ha a vármegyeházára nem engedik be őket, máshol tartják meg a gyűlést.

Rudnay kaszinói tagsága.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rudnay Béla főkapitány a rendőri sajtóiroda útján megcáfolja a koalíciós lapoknak azt a híret, hogy felsőbb utasítást kapott volna a nemzeti s az országos kaszinóból való kilépésre.

Márkus főpolgármester Bécsben.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Márkus József főpolgármester ma délben Bécsbe utazott. Utazása nem függ össze a politikával.

A francia elnökválasztás.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Fallières-nek a francia köztársaság elnökévé történt megválasztása általánosságban melegegedést kelt s a külföldi diplomaták is szerencsésnek mondják a választást.

Az orosz forrongás.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Odessza jelentések szerint a Kaukázussal való összeköttetés létesítése után katonai csapatokat küldenek a forrongó tartományokba. Szabasztopolból páncélos-hajó indul oda. Az orgejvi kerületben nagy gyujtogatások történtek.

Budapest, január 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Pensában Liszofszky s tábornokot, a 78. gyalogezred parancsnokát tegnap az utcán három revolverlövessel megölték. A gyilkos elmenekült.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. január 18.

A közszemlélet hivatalos árajegyzése

Név	Kilós	100 kilogr. ára		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	75	16.80	17 —	79	17.20 17.55
Pestvidéki uj	75	16.50	16.85	79	17 — 17.25
Bánsági uj	75	16.70	17.05	79	17.25 17.40
Bánsági uj	75	16.90	17.15	79	— —
Rozs elsőrendű				13.55	13.70
„ másodrendű				13.35	13.50
Árpa takarmány				14.25	14.55
„ égetni való				— —	— —
„ sörfőzésre való				— —	— —
Zab				14.50	14.60
Tengeri bánsági				— —	— —
„ másnemű				— —	— —
Ropos káposzta				— —	— —
„ bánsági				— —	— —

Határidő-üzlet.

Budapest, január 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak mintegy 5 fillérrel estek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.08
Buza (1906. októberre)	16.84
Rozs (áprilisra)	14 —
Tengeri (májusra)	13.68
Zab (áprilisra)	14.58

Nyilttér.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják hálás köszönetünket mindazok, kik felejtethetetlen jó anyánk és nagyanyánk

özv. Kovách Agostonné

elhunyta alkalmával fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek. Különösen a Jótekonynőgyűlet, valamint a gör. kel. Jótekonynőgyűlet tagjai, kik a temetésen testületileg fejezték ki részvétüket.

(108—11)

A gyászoló család.

* Az e rovat alatt közöltéket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A nagyikindai Jár s fősolgabiráljtól.

188. l. szám. 1906.

110-3.1

Pályázat.

Alólirt hatóság az irnoki állás megszüntetésével ujonnan szervezett bocsbári segédjegyzői állásra pályázatot hirdet.

Felhivatnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy az 1904: XI. t. c. 3. §-a értelmében az 1900: XX. t. c. 6. §-ban előirt minősítést és eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi február hó 1-éig alólirt hatósághoz küldjék be.

Az ezen állással egybekötött javadalom 600 korona évi fizetés és a belügyminiszter ur által engedélyezendő, de csak az engedélyezés napjától számítandó évi 400 korona államsegély.

Nagykikinda, 1906. évi január hó 16-án.

Szolgabirói hivatal Nagykikindán.

Rózsaburgonya

Hópehelyburgonya

Sárgaburgonya

legjobb minőségben kapható Özv. Guttmann Jakabné és Fianaiál.

„Telefon 96.”

(109—11)

Szőlővessző.

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll

Leírását és árjegyzékét

ingyen küldünk barkinek.

Szőlőoltványok mér-

sékelt áron kaphatók.

Nagymennyiségű sima és

gyökerez Delaware

vessző eladás.

Cim:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Szeged.

Központi iroda: Felső-Szeged Somogy m.

(7—34.5)

valamint egész fogsorok

FOGAK

kaosuk, arany, koronák, híd munka inylemezzel vagy anélkül mindenkor kaphatók, valamint rosszul álló fogak helyreigazítatnak jótállás mellett

Wahl Jakob

fogműtermében, Toldi Ferenc-utca 25., (Vogel-féle ház) Amerika városrész.

Nagybecskereki takarékpénztár.

M e g h i v ó.

A t. részvényesek az 1906. évi február hó 1-én délután 5 órakor az intézeti ház nagytermében tartandó

XXXIV. évi rendes közgyűlésre

ezennel tiszteletteljesen meghívotnak.

N a p i r e n d:

1. A közgyűlési elnök és két jegyzőkönyvhitelesítő választása. (112-1.1)
2. Az igazgatóság évi jelentése és a zármérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság indítványaira és a tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal.
5. Az igazgatóság indítványa a társulati részvénytőkének 500 drb részvény kibocsájtása útján 100.000 koronával való felemelése és ezzel kapcsolatban az alapszabály 3. §-ának módosítása iránt.
6. A felügyelő-bizottság újjá- és a választmány kiegészítő választása.
7. Netáni indítványok.

Nagybecskerek, 1906. január hó 18-án.

Az igazgatóság.

A zárszámadás 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségeiben megtekinthető.

16. §. A közgyűlésen csak azon részvénytulajdonos szavazhat, kinek nevére a részvény már tizennégy nappal a közgyűlés előtt a társulat részvénykönyvébe beiratott és ki részvényét a még esedékessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlést megelőző napon délig az intézet vagy az igazgatóság által a közgyűlést egybehívó hirdetményben megjelölendő egyik budapesti intézet — ez idő szerint a Magyar országos központi takarékpénztár — pénztáránál letéteményezte.

Nagybecskereki Népbank-részvénytársulat.

A „Nagybecskereki Népbank-részvénytársulat“ t. c. részvényesei az 1906. évi február hó 2-án, péntek, délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XIX. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

N a p i r e n d:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1905. évi mérleg előterjesztése.
3. Az igazgatóság jelentése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése. (104-3.1)
5. A felmentvény megadása
6. A mérleg megállapítása s a tiszta nyereség feletti határozathozatal.
7. Három rendes és egy felügyelő-bizottsági póttag megválasztása három évi időtartamra.
8. A választmány kiegészítő választása.

Nagybecskerek, 1906. évi január hó 11-én.

Az igazgatóság.

Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.

13. §. A közgyűlésen minden egyes részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azonban a meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet le nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselők útján, ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ily képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a banknak pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, amely részére a közgyűlésnél egyidejűleg igazolásul szolgál.